

пропозицій щодо вдосконалення методики формування ОТГ, центрами яких є міста (обласного, районного значення), запровадження законодавчих основ формування та управління розвитком міських агломерацій тощо.

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад Кабінет Міністрів України; Постанова, Методика, від 08.04.2015 № 214 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-p>
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільного приєднання територіальних громад: Закон України від 09.02.2017 № 1851-VIII // Відомості Верховної Ради України. — 2017. — № 13. — Ст.144.
3. Проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення, внесений народним депутатом України О. Дехтярчуком та іншими народними депутатами України (реєстр. № 6466 від 18.05.2017) [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61814
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 70. — Ст. 1966.
5. Проект Закону України про міські агломерації, внесений народним депутатом України Л.Зубачем та іншими народними депутатами України (реєстр. № 6743 від 17.07.2017). [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62318

ОЛЬКІНА ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН ЗА УЧАСТЮ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ

Сучасну конституційну реальність України неможливо уявити без діяльності політичних партій, які є невід'ємним елементом демократичної системи держави та елементом громадянського суспільства, тією сполучною ланкою, що поєднує інтереси держави, суспільства та людини.

Відповідно до Закону України «Про політичні партії в Україні» політична партія — це зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян — прихильників певної загальнонаціональної програми

спільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах [1].

Зі змісту даного визначення можна зробити висновок, що політична партія бере участь у правовідносинах з моменту її реєстрації. Однак, фактично першими правовідносинами у які вступає політична партія від свого імені це і є її реєстрація Міністерством юстиції України, легалізація як окремого суб'єкта права.

Іншим аспектом наведеної дефініції є виокремлення видів конституційних правовідносин за участю політичної партії:

1. Відносини політичної партії зі своїми членами, громадянами України. При цьому, аналіз Закону України «Про політичні партії в Україні» та Конституції України дозволив виділити відносини зі звичайними членами (порядок вступу, зупинення та припинення членства яких визначається статутом політичної партії) та членів, що є народними депутатами України і на яких розповсюджуються норми Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», які регулюють внутрішньо-фракційні відносини. Окремим видом конституційних правовідносин в межах даного виду є дострокове припинення повноважень народного депутата України за рішенням вищого керівного органу політичної партії (виборчого блоку політичних партій) у випадку невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції [2]. Реалізація останнього викликає сумніви через те, що процес дострокового припинення депутатських повноважень передбачає окрему процедуру, яка мала бути виписана в законі. Проте, відсутність такої процедури зумовлює певну декларативність норми про дострокове припинення повноважень народного депутата України за рішенням вищого керівного органу політичної партії.

Особливостями конституційних правовідносин за участю політичної партії в межах цієї суб'єктної групи є обов'язковість рішень політичної партії для окремого її члена, який реалізує своє політичне конституційне право, та діалектично протилежна імперативність рішення прийнятого усіма членами політичної партії на її з'їзді (конференції) для політичної партії у цілому, її керівництва. Тобто, у даному випадку мають місце внутрішньопартійні імперативні правовідносини.

2. Відносини політичної партії з державою та органами державної влади, які за твердженням Н. В. Богашевої «мають двосторонній характер. Політичні партії впливають на формування органів державної влади, насамперед — через участь у виборах, на реалізацію державної політики — через участь представників партій у діяльності органів влади. Держава впливає на політичні партії у двох формах — законодавчого регулювання та контролю за додержанням політичними партіями ви-

мог Конституції та законів України... діяльністю уповноважених органів державної влади, спрямованою на забезпечення поваги партій до основних цінностей суспільства, недопущення у їх політичній діяльності порушень правопорядку, вимог до політичних партій, у межах, необхідних у демократичному суспільстві. Із участі партій у формуванні органів державної влади, що вимагає належного рівня внутрішньопартійної демократії, впливає також необхідність контролю за статутною діяльністю партій. Обмежений вплив держави на внутрішньо-організаційні справи партій в інтересах демократичного суспільства має бути збалансованим із правом партії як самоврядного об'єднання громадян самостійно вирішувати питання власного життя; поза ним партії повинні користуватися свободою визначення правил власної організації» [3, с. 14-15].

При цьому, взаємовплив в межах цієї суб'єктної групи є нерівномірним. Оскільки рішення державних органів у будь-якому випадку мають вирішальний характер. Наприклад, рішення суду про заборону політичної партії.

3. Відносини політичної партії з іншими політичними партіями, громадськими організаціями, засобами масової інформації тощо. Цей вид конституційних правовідносин характеризується рівноправністю учасників, дозволяє виявити політичну волю громадян та опосередковує участь політичних партій у виборах та інших політичних заходах. Разом з цим, реалізація прав політичних партій та особливо, опозиційна діяльність, залежить від активності їх участі саме у цій групі правовідносин, що визначає їх значущість для реалізації програми політичної партії.

Отже, особливості участі політичних партій України у конституційних правовідносинах залежить від суб'єктного складу та визначається різноспрямованим характером функціонування політичних партій, а також їх місцем у політичній системі держави (провладною або опозиційною діяльністю).

Список використаної літератури:

1. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 23. — Ст. 118.
2. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 8 грудня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 2. — Ст. 44.
3. Богашева Н.В. Відносини держави і політичних партій в Україні: конституційно — правові аспекти: автореф. дис ... канд. юрид. наук / Н. В. Богашева. — Київ : Б. в., 2011. — 19 с.